

Sygn. akt VIII GC 77/13

WYROK

W I M I E N I U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

Dnia 9 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górską

Protokolant stażysta Patrycja Predko

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2013 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w H.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o ustalenie nieważności umowy cesji wierzytelności z dnia 31 stycznia 2012 r.

I oddala powództwo;

II zasądza od powódki (...) z siedzibą w H. na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 3617 zł (trzech tysięcy sześciuset siedemnastu) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 77/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) z siedzibą w H. wniosła o ustalenie, że umowa cesji wierzytelności zawartej w dniu 31 stycznia 2012r. pomiędzy pozwanymi (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jest nieważna.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że obie strony czynności były reprezentowane przez tą samą osobę – L. K. (1), pełniącego funkcję członka zarządu obydwu spółek, a także (...) spółki (...). Ponadto spółka (...) jest jednym ze (...) spółki (...). Umowa z dnia 31 stycznia 2012r. wypełnia zatem znamiona umowy zawartej ze samym sobą i narusza zakaz zawarty w art. 108 k.c., znajdujący zastosowanie także wobec osób działających w imieniu osób prawnych. Umowa ta jest również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i nieważna wobec brzmienia art. 58 § 1 w zw. z art. 58 § 2 k.c. Przedmiotem umowy cesji była wierzytelność przysługująca spółce (...) w stosunku do L. K. (1), wynikająca z nieważnej umowy pożyczki zawartej pomiędzy tymi stronami bez zgody Zgromadzenia Wspólników spółki. Na tej podstawie L. K. (1) pobrał ze spółki (...) kwotę 163.000 zł, a nadto podejmował inne działania przynoszące szkody spółce. Obecnie spółka znajduje się w likwidacji, a przeciwko L. K. (1) toczy się postępowanie o zapłatę. Umowa miała na celu doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia majątkiem spółki (...) i zwolnienie L. K. (1) z obowiązku zapłaty. Narusza zatem także interesy powodowej spółki, która jest jej wspólnikiem. Czynność ta jako dotknięta nieważnością bezwzględnie nie wywołuje skutków prawnych.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka (...) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana podniosła, że umowa cesji jest ważna, jako że L. K. (1) reprezentował osoby prawne i nie przekroczył przysługujących mu uprawnień. L. K. (1) nie był stroną umowy, a jedynie przedstawicielem

stron, stąd art. 108 k.c. nie znajdzie zastosowania. Nie został również naruszony żaden przepis Kodeksu spółek handlowych dotyczący sposobu reprezentacji. Pozwana zaprzeczyła także, aby działanie L. K. wyrządziło szkodę. Z kolei twierdzenia powódki o zamiarze doprowadzenia przez L. K. (1) do niekorzystnego rozporządzenia majątkiem spółki (...) nie zostały poparte żadnymi dowodami. Zdaniem pozwanej powódka nie wykazała istnienia interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy cesji. Pozwana podkreśliła, że przedstawiony przez powódkę interes nie jest interesem o charakterze prawnym, lecz ekonomicznym. W ocenie pozwanej kwestia ważności umowy cesji winna być przedmiotem rozpoznania w sprawie o zapłatę z powództwa S. przeciwko L. K. (3), w której to (...) spółka z o.o. złożyła wniosek o wstąpienie za zgodą L. K. (1) w miejsce powoda – spółki (...). W razie uznania umowy cesji za ważną spółka (...) jako nabywca wierzytelności wstąpiłaby w miejsce powoda, zaś w przeciwnym razie sąd orzekałby o zasadności powództwa przy udziale pozwanej spółki (...) i L. K. (1).

W oświadczeniu z dnia 26 marca 2013r. likwidator pozwanej spółki (...) uznał powództwo. Wskazał, że zgadza się ze stanowiskiem powódki, jakoby umowa cesji pomiędzy pozwanymi w dniu 31 stycznia 2012r. była nieważna w świetle obowiązujących przepisów prawa. Tożsame stanowisko pozwana przedstawiła na rozprawie w dniu 4 września 2013r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 lipca 2009r. w G. W.. pomiędzy pozwaną spółką (...) i L. K. (1) zawarta została umowa pożyczki. Dotyczyła ona kwoty 163.000 zł, którą L. K. (1) zobowiązał się zwrócić do dnia 30 września 2010r. Pozwana spółka była reprezentowana przez pełnomocnika A. K..

Dowód:

- umowa pożyczki z dnia 20.07.2009r. k. 36

Podczas spotkań z udziałem A. T., członka zarządu spółki (...) oraz pełnomocnika spółki (...), L. K. (1) wskazywał, że środki uzyskane z pożyczki przeznaczył na cele prywatne bądź też na zapłatę za transakcje, dokonywane przez spółkę (...). Wskazywał także, że nie pobierał innych środków pieniężnych, nie licząc czasowego pobrania dóbr gospodarczych z roku 2008 bez zgody drugiego członka zarządu oraz współnika – powodowej spółki. Do pobrania doszło pomimo wskazywania przez powódkę, że niedopuszczalne jest przekazywanie środków pieniężnych spółki (...) bez jej zgody. Zobowiązano L. K. (1) do pokrycia wszelkich obciążeń powstałych ze względu na wyprowadzanie środków pieniężnych z majątku spółki.

Ponadto doszło do cofnięcia pełnomocnictwa dla A. K. z uwagi na fakt jego ustanowienia bez wiedzy A. T. i powódki oraz uznania, że zawierając bez ich wiedzy i zgody umowę pożyczki nadużył on zaufanie powodowej spółki i wprowadził ją w błąd.

L. K. (1) przedstawiono projekt umowy uznania zobowiązania, na mocy której miał on uznać, iż jest winny pozwanej spółce (...) kwotę 163.000 zł wraz z odsetkami i zobowiązać się do jej zwrotu do dnia 31 grudnia 2010r. L. K. (1) nie podpisał tego dokumentu .

Dowód:

- protokoły ze spotkań wraz z tłumaczeniem k. 47-54

- umowa uznania zobowiązania k. 55-56

W dniu 31 stycznia 2012r. pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawarły umowę cesji wierzytelności w wysokości 163.000 zł, na mocy której doszło do przelewu na rzecz spółki (...) wierzytelności spółki (...) z tytułu umowy pożyczki, zawartej pomiędzy spółką a L. K. (1). Cenę z tytułu przeniesionej wierzytelności strony umowy określiły na 163.000 zł.

Spółkę (...) reprezentował L. K. (1) jako członek dwuosobowego zarządu spółki. Spółka (...) była reprezentowana także przez L. K. (1) jako członka jednoosobowego zarządu.

Umowa została zawarta w formie pisemnej. Podpisy złożone przez przedstawiciela stron zostały notarialnie poświadczone.

Dowód:

- umowa cesji z dnia 31.01.2012r. k. 17-19
- umowa pożyczki z dnia 20.07.2009r. k. 36
- protokół ze spotkań z tłumaczeniem k. 47-54

Wedle brzmienia odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego na dzień 8 lutego 2012 r. spółka (...) mogła być reprezentowana przez każdego z członków zarządu samodzielnie. Rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia o wartości przekraczającej równowartość 100.000 Euro, według kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia czynności – wymagało współdziałania dwóch członków zarządu. Na dzień 8 lutego 2012r. członkami zarządu pozwanej był L. K. (1) i A. T.. (...) spółki (...) była (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...).

Dowód:

- odpis z Krajowego Rejestru Sądowego k. 20-23

Spółka (...) mogła być reprezentowana przez prezesa zarządu samodzielnie niezależnie od wartości przedmiotu sprawy, zaś przez członka zarządu tylko przy prowadzeniu spraw nie przekraczających wartości 50.000 zł. Na dzień 8 lutego 2012r. jedynym członkiem i prezesem zarządu był L. K. (1).

Dowód:

- odpis z Krajowego Rejestru Sądowego k. 24-26

Powódka za pośrednictwem pełnomocnika poinformowała notariusza oraz pozwanych, iż umowa cesji z dnia 31 stycznia 2012r. jest nieważna z uwagi na brzmienie art. 58 § 1 i 2 k.c. i art. 108 k.c.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 1.02.2012r. k. 27
- pismo powódki z dnia 2.02.2012r. k. 28

Pozwana spółka (...) wystąpiła z powództwem przeciwko L. K. (1) o zapłatę kwoty 163.000 zł tytułem zwrotu pożyczki udzielonej mu na mocy umowy z dnia 20 lipca 2009r. W uzasadnieniu pozwu podnosiła, że umowa została zawarta bez zgody Zgromadzenia Wspólników, stąd czynność jest nieważna z mocy prawa jako sprzeczna z ustawą. Sprawa jest prowadzona przez Sąd Okręgowy w Gorzowie pod sygn. I C 96/11.

Dowód:

- pozew o zapłatę z dnia 19.02.2011r. k. 42-46

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 31 października 2011 r. dla pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. ustanowiony został kurator w osobie S. K.. Kurator został upoważniony

do prowadzenia spraw spółki oraz jej reprezentacji z zastrzeżeniem, że w szczególności powinien postarać się niezwłocznie o powołanie jej organów, a w razie potrzeby o jej likwidację.

Dowód:

- postanowienie SR w Zielonej Górze z dnia 31.10.2011r., sygn. akt 9085/11/216 k. 180

Postanowieniem z dnia 25 maja 2012r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie z powództwa powódki – (...) w H. orzekł rozwiązanie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (sygn. akt IX GC 794/11). Jednocześnie likwidatorem spółki ustanowiony został S. K..

S. K. w dniu 17 lipca 2012r. złożył rezygnację z funkcji likwidatora, w związku z czym powódka wystąpiła do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z wnioskiem o ustanowienie likwidatora i ustalenie wynagrodzenia likwidatora. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2013r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze oddalił wnioski. Uznał, że oświadczenie o rezygnacji S. K. z funkcji nie zostało doręczone radzie nadzorczej ani pełnomocnikowi wyznaczonemu na podstawie art. 210 k.s.h., w związku z czym nie ma podstaw do przyjęcia aby dotarło ono do spółki jako prawidłowego adresata. To zaś skutkowało uznaniem, że S. K. jest nadal likwidatorem spółki (...).

Dowód:

- postanowienie SO w Poznaniu z dnia 25.05.2012r., sygn. akt IX GC 794/11 k. 57

- postanowienie SR w Zielonej Górze z dnia 7.01.2013r., sygn. akt Ns Rej KRS (...) k. 117-122

L. K. (1) nie zwrócił pożyczki spółce (...).

Pozwana spółka (...) i L. K. (1) nie mają zobowiązań wobec powódki. Zobowiązania pozwanej spółki (...) wobec powódki w 2008 roku wynosiły około 133.000 zł.

Dowód:

- zeznania A. – K. S. za powódkę k. 193

- zeznania L. K. (1) za pozwaną (...) sp. z o.o. k. 193

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę prawną powództwa stanowił art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został w oparciu o dokumenty przedstawione przez stronę powodową wraz z pozwem oraz pismem z dnia 11 kwietnia 2013r., a także zeznania L. K. (1) i A. - K. S. w charakterze strony. Pozwana nie kwestionowała treści dokumentów, nie budziły one również zastrzeżeń Sądu co do ich prawdziwości. Powołane zeznania w ograniczonym zakresie okazały się przydatne dla ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, a to z uwagi na fakt, że Sąd w pierwszej kolejności badał istnienie interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy. Wobec negatywnych ustaleń w powyższym zakresie, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia, bezprzedmiotowe okazało się badanie wystąpienia przesłanek z art. 58 i 108 k.c.

Analogiczne były przyczyny oddalenia wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z akta sprawy o sygn. I GC 96/11, akt śledztwa oraz zawiadomień o popełnieniu przestępstwa. Dowody te miały zmierzać do ustalenia, że L. K. (1) działał na szkodę spółki zawierając umowę cesji i dokonał przewłaszczenia na swoją rzecz środków pieniężnych, które to okoliczności mają znaczenie wtórne w niniejszej sprawie. Pomijając bowiem kwestie dotyczące istnienia

interesu prawnego fakt prowadzenia śledztwa zainicjowanego doniesieniem powódki nie pozwala na poczynienie jakichkolwiek ustaleń co do popełnienia czynu zabronionego. Ponadto powódka nie wskazała dokumentów z akt, które miały podlegać badaniu, przy czym okoliczności dotyczące faktu zawarcia umowy cesji, pożyczki oraz wystąpienia przez spółkę (...) z powództwem o zapłatę mogły być ustalone na podstawie innych dokumentów. Przeprowadzenie analizowanych dowodów było zatem zbędne w kontekście okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu powódka nie wykazała istnienia interesu prawnego w wystąpieniu z niniejszym powództwem. Podkreślenia wymaga fakt, że interes prawny stanowi materialnoprawną przesłankę powództwa z art. 189 k.p.c. Interes prawny w żądaniu ustalenia istnieje wówczas gdy występuje potrzeba udzielenia ochrony prawnej stronie, wynikająca z określonej sytuacji prawnej, w jakiej strona się znalazła. Sytuacja taka powinna charakteryzować się niepewnością lub zostać zagrożona. Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

Decydujący z punktu widzenia przesłanki skuteczności powództwa o ustalenie jest zatem status powoda. Powoda i pozwanego nie musi łączyć żaden stosunek prawny, jego istnienie nie jest konieczne dla stwierdzenia występowania interesu prawnego. O potrzebie udzielenia powodowi ochrony prawnej w relacji z pozwanym, w związku z naruszeniem lub zagrożeniem naruszeniem danego prawa (stosunku prawnego), przesądzić musi fakt, że istnieje co do niego niepewność wynikająca z przyczyn faktycznych lub prawnych. Co do zasady interes prawny powinien być badany w granicach wyznaczonych potrzebą udzielenia wskazanej ochrony i wyprzedzać badanie istnienia prawa (stosunku prawnego) objętego twierdzeniem powoda (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 21 marca 2013r., sygn. II CSK 406/12, Lex nr 1341660).

Powołane powyżej stanowisko uznać można za ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego z ostatnich lat. W wyroku z dnia 30 października 2008r. (sygn. II CSK 233/08, Lex nr 560543) wskazano, że istnienia interesu prawnego nie eliminuje okoliczność, że podmiot żądający ustalenia sam nie jest stroną stosunku prawnego poddanego ocenie Sądu. W takiej sytuacji o jego istnieniu rozstrzyga okoliczność czy istnienie lub brak stosunku zawiązanego pomiędzy stronami konkretnej umowy ma wpływ na sytuację prawną powoda. Z kolei w wyroku z dnia 9 lutego 2012r. (sygn. III CSK 181/11, opubl. w OSNC 2012/7-8/101) Sąd Najwyższy potwierdził, że interes prawny winien być rozumiany szeroko, z uwzględnieniem sytuacji prawnej powoda, jak i prawdopodobnych stosunków prawnych z jego udziałem. Interes utożsamiany musi być z potrzebą prawną wynikającą z określonej sytuacji, która zagraża naruszeniem uprawnień przysługujących powodowi bądź też stwarza wątpliwości co do ich istnienia czy realnej możliwości realizacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006r., sygn. I CK 295/05, Lex nr 192028).

Z przytoczonych poglądów wynika, iż sam fakt, iż powódka nie była stroną umowy cesji, której ustalenia nieważności się domaga, nie stanowi przeszkody dla uznania, że posiada interes prawny w ustaleniu. Niemniej, nadal zbadania wymaga, czy sytuacja powódki ulegnie jakiegokolwiek zmianie w razie uwzględnienia powództwa i czy skutki umowy dotyczą bezpośrednio jej interesów, rzutują na jej sytuację prawną.

Okoliczności przedstawione przez powódkę nie pozwalają na poczynienie pozytywnych ustaleń w powyższym zakresie. Poza wskazaniem, że umowa cesji narusza interesy powódki, (...) nie przedstawiła w pozwie szerszego wywodu w analizowanym zakresie. Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną spółkę (...) zarzutu braku interesu prawnego powódka wywodziła (w piśmie z dnia 11 kwietnia 2013r. k. 132), iż jej interes został zagrożony poprzez brak możliwości uzyskania od L. K. (1) zwrotu nienależnie pobranej kwoty 163.000 zł. Powódka uzasadniała to tym, że pozycja L. K. (1) jest silniejsza aniżeli pozycja (...) spółki z o.o., wobec której toczy się postępowanie administracyjne.

W kontekście zatem okoliczności przedstawionych w pozwie i powołanym piśmie procesowym Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że sam fakt niemożliwości dochodzenia zwrotu pożyczki przez spółkę (...) dotyka bezpośrednio wyłącznie interesów tej spółki. Odnosi się do jej sytuacji majątkowej i wpływa na zmniejszenie wysokości aktywów tejże spółki. W zasadzie zatem odnosi się on do interesu ekonomicznego, majątkowego spółki (...).

Z argumentów przedstawionych przez powódkę wynika, że swój interes prawny wywodzi ona z faktu bycia (...) spółki (...), posiadania 50% udziałów tej spółki. Powódka uważa również, że w wyniku zawarcia umowy cesji z dnia 31 stycznia 2012r. i niemożności uzyskania zwrotu pożyczki przez pozwaną (...), spółka ta poniesie szkodę, a w konsekwencji szkodę poniesie także i powódka. Powódka wywodzi zatem interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy cesji z czynników o charakterze ekonomicznymi i popiera go faktem pośredniego oddziaływania tej umowy na jej sferę majątkową. Już ta okoliczność prowadzi do wniosku, że nie może być mowy o istnieniu po stronie powódki interesu prawnego, przejawiającego się w istnieniu niepewności co do jej sytuacji prawnej czy zakresu przysługujących jej uprawnień.

Uwzględnienie powództwa o zapłatę spółki (...) przeciwko L. K. (1) i ewentualne wyegzekwowanie tej wierzytelności przez pozwaną spółkę będzie niewątpliwie rzutowało na sytuację powódki jako współnika i wierzyciela (...). Nadal jednak odnosić się będzie do jej sytuacji majątkowej i ekonomicznej powódki, pozostając bez wpływu na sferę natury prawnej.

Podkreślenia wymaga, że zakres uprawnień powódki w razie uwzględnienia niniejszego powództwa o ustalenia nie uległby jakiegokolwiek zmianie. Nie zachodzi jakakolwiek wątpliwość jeśli chodzi o sytuację prawną powódki. Niezależnie bowiem od tożsamości wierzyciela w odniesieniu do długu, wynikającego z umowy pożyczki zawartej pomiędzy spółką (...) i L. K. (1), pozycja powódki, zakres przysługujących jej praw nie ulegnie zmianie. Nie sposób przy tym uznać, nawet przy szerokim rozumieniu pojęcia interesu prawnego, aby potrzeba postulowanego ustalenia wynikała z sytuacji, która stwarza wątpliwość co do istnienia czy realnej możliwości realizacji uprawnień powódki. Uprawnienia powódki obejmują w tym wypadku wierzytelności wobec spółki (...); materiał dowodowy w sprawie nie pozwala na zaś przyjąć, iż ich realizacja miałaby być zagrożona uwagi na zawarcie spornej umowy.

Wbrew temu, co mogłyby sugerować twierdzenia i argumentacja powódki odnosząca się do silniejszej (od D. spółki zo.o.) pozycji L. K. (1), na podstawie umowy cesji z dnia 31 stycznia 2012r. doszło jedynie do zmiany wierzyciela. Instytucja ta została uregulowana w art. 509 i nast.k.c. Wierzytelność przysługująca spółce (...) wobec L. K. (1) przeszła na spółkę (...). Powódka zaś niejako utożsamia czynność podjętą w umowie z dnia 32 stycznia 2012 r. z przejęciem długu, upatrując w tym fakcie osłabienia szans na odzyskanie pożyczki w kwocie 163.000 zł. Tymczasem nie ulega wątpliwości, że osoba dłużnika nie uległa zmianie.

Rację ma przy tym pozwana (...), iż kwestia ważności umowy cesji będzie analizowana przez Sąd w sprawie przeciwko L. K. (1) o zapłatę jako przesłanka wstąpienia spółki (...) do procesu po stronie powodowej. Rozstrzygnięcie dotyczące strony powodowej w postępowaniu o zapłatę przeciwko L. K. (1) pozwoli dopiero ustalić, czy spółka (...) może dochodzić zwrotu kwoty 163.000 zł od pożyczkobiorcy.

Ponadto, dla uwzględnienia żądania powódki konieczne byłoby wykazanie przez powódkę, że ma wierzytelności względem pozwanej spółki (...) i że ich dochodzenie od dłużnika jest utrudnione czy też niemożliwe właśnie z uwagi na umowę cesji z dnia 31 stycznia 2012r. Nadto wierzytelność ta musiałaby zostać sprecyzowana co do wysokości i charakteru. Tymczasem powódka nie sprecyzowała, jakie długi, których odzyskanie jest utrudnione, spółka (...) ma względem niej oraz z jakiego tytułu. W swych zeznaniach przedstawicielka powódki jedynie orientacyjnie i w sposób przybliżony wskazała ich wysokość. Nie określono przy tym jednak z jakiego tytułu powstała ta wierzytelność powódki.

Nie istnieją wobec tego podstawy do uznania, jakoby wydanie pozytywnego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie przyczyniłoby się do wyegzekwowania należności powódki z kwoty uzyskanej przez spółkę (...) od L. K. (1) w wysokości 163.000 zł. O tym, czy w ogóle możliwe będzie poszukiwanie zaspokojenia powódki z wierzytelności (...) spółki z o.o. przesądzi wynik procesu, wytoczonego przez spółkę (...) o zapłatę przeciwko pożyczkobiorcy L. K. (1). Ustalenie nieważności umowy cesji w rozpoznawanej sprawie niczego w tym zakresie nie zmienią.

Reasumując, analizowane powyżej okoliczności dotyczą sytuacji materialnej powódki i Sąd uznał, że nie sposób oceniać ich jako wątpliwości co do sytuacji (...) spółki (...). Sąd nie dostrzegł wątpliwości o takim charakterze w

niniejszym stanie faktycznym. Z tego względu, wobec braku przesłanki z art. 189 k.p.c. w postaci interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego, powództwo podlegało oddaleniu.

Nie wnikając zatem w ocenę pozostałych przesłanek powództwa wskazać jedynie można, iż Sąd dopatrzył się istnienia podstaw do stwierdzenia nieważności umowy cesji nawet bez potrzeby odwoływania się do art. 108 k.c. i konstrukcji umów zawieranych z samym sobą.

Należy bowiem zauważyć, że umowa cesji została zawarta przez spółkę (...) w dniu 31 stycznia 2012r., a zatem po ustanowieniu dla spółki kuratora na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze (postanowienie z dnia 31 października 2011r. – k. 180). Kurator został upoważniony do prowadzenia spraw spółki. Podstawę jego ustanowienia stanowił art. 42 §1 k.c., a zatem wystąpić musiała przesłanka w postaci niemożliwości prowadzenia przez spółkę spraw z braku powołanych do tego organów. Nie ma podstaw do uznania, aby kurator skutecznie podjął działania mające na celu powołanie organów osoby prawnej; wyrokiem z dnia 25 maja 2012r. orzeczono rozwiązanie pozwanej spółki i ustanowiono dla niej likwidatora. Z tej przyczyny należało przyjąć, że w dacie zawarcia umowy cesji spółka (...) mogła być skutecznie reprezentowana wyłącznie przez kuratora i bez znaczenia pozostawał dotychczasowy sposób reprezentacji, ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przy zawarciu umowy cesji pozwaną spółkę (...) reprezentował natomiast L. K. (1). Reprezentacja nie była zatem prawidłowa. Stosownie bowiem do brzmienia art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Art. 39 § 1 k.c. stanowi natomiast, że kto jako organ osoby prawnej zawarł umowę w jej imieniu nie będąc jej organem albo przekraczając zakres umocowania takiego organu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania. Ostatni z cytowanych przepisów obejmuje również działania prawdziwego organu, ale w sytuacji gdy przekroczył on zakres swojego umocowania. Istnieje jednak istotna różnica między fałszywym organem a falsus procuratorem (art. 103 k.c.), gdyż w świetle przepisów art. 38 i 39 k.c. niedopuszczalne jest potwierdzenie czynności dokonanej z przekroczeniem zakresu umocowania. Art. 103 k.c. nie znajduje w tym przypadku zastosowania w drodze analogii i niemożliwa jest konwalidacja czynności przez organ uprawniony. Czynność dokonana z naruszeniem art. 39 k.c. jest bezwzględnie nieważna jako sprzeczna z ustawą, na podstawie art. 58 § 1 k.c. (Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna., red. A. Kidyba, WKP 2012 i powołane tam orzecznictwo).

Jak już jednak była mowa powyżej z uwagi na brak po stronie powódki interesu prawnego brak było podstaw do wydania wyroku ustalającego zgodnie z żądaniem pozwu. Mając na uwadze powyższe powództwo zostało oddalone.

W punkcie II wyroku, na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd orzekł o kosztach postępowania. Mając na uwadze fakt, że powództwo nie zostało uwzględnione, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu kosztami postępowania poniesionymi przez pozwaną spółkę (...) obciążona została w całości powódka. Przyznana na rzecz pozwanej kwota 3.617 zł stanowi sumę wynagrodzenia pełnomocnika, ustaloną na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz. 461) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.